

SENTÈNCIA de 27 de març de 2003

**Contracte d'obra: diferències amb el contracte de compra-venda.- Contracte d'obra: responsabilitat del contractista per no assolir-se les finalitats que perseguia el contracte.- Resolució del contracte d'obra: efectes.- Execució de sentència: determinació de l'abast del procediment d'execució.- Càrrega de la prova.
- Valoració de la prova**

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- La representació processal de la mercantil BUSCAT, S.A., a la vegada representant de la COMUNITAT DE PROPIETARIS DE L'EDIFICI BETÀNIA B, interposa demanda de judici civil, a tramitar pel procediment abreuja, en data 22-8-2000, contra el Sr. Antoni R.P., propietari del negoci TELECOM ELECTRÒNICA, en virtut de la qual sol·licita la condemna del demandat a l'abonament de la quantitat de 1.013.000 ptes, amb els interessos legals des de la contesta la demanda i amb imposició de les costes processals.

La representació processal del Sr. Antoni R.P. contestà a la demanda, en data 22-9-00, i va demanar que es procedís a la desestimació de la demanda amb imposició a la part agent de les costes processals.

II.- L'Honorable Batlle, constituït en Tribunal Unipersonal, secció civil, va dictar sentència, en data 27-9-2002, essent la part dispositiva de la mateixa la que segueix: "DECIDEIXO que he d'estimar i estimo íntegrament la demanda presentada per la representació processal de la part agent, COMUNITAT DE PROPIETARIS DE L'EDIFICI "BETÀNIA B", que he de condemnar i condemno a la part defenent, Sr. Antoni R.P., a restituir la quantitat de SIS MIL VUITANTA-VUIT EUROS AMB VINT-I-CINC CÈNTIMS (6.088,25 €), el que comportarà la resolució de la relació contractual, amb dret per part del Sr. Antoni R.P. de retirar tot el material instal·lat en l'Edifici "BETÀNIA B"; que, així mateix, he de condemnar i condemno la part defenent a satisfer la

totalitat de les despeses processals, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador de la part agent".

III.- La part defenent va interposar recurs d'apel·lació contra la sentència dictada per l'Honorable Batlle i, en data 9-12-2002, va presentar el seu escrit de conclusions, en el qual demanava que es procedís a la revocació de la sentència dictada i que es declarés la improcedència de la demanda interposada amb condemna en costes a la part agent.

Per el contrari, la part agent, en el seu escrit de contesta a les conclusions, de data 7-1-2003, sol·licitava la confirmació de la sentència i que les costes li fossin imposades a la part recurrent.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY

FONAMENTS DE DRET

I.- El recurs d'apel·lació interposat per la part defenent es sustenta en els següents motius d'apel·lació. En primer terme, considera que és errònia la natura atribuïda al contracte perfeccionat entre les parts. En efecte, mentre la sentència el configura com un contracte d'obra, el recurrent sosté que es tracta d'un contracte de compra-venda, ja que la diferència entre aquest i el d'obra es troba en la valoració i percentatge del material i de la instal·lació del mateix i, en aquest cas, la suma dels materials puja a 810.000 pessetes i la instal·lació no era important dins el preu global. Per consegüent, la part defenent, al estar vinculada per un contracte de compra-venda i no d'obra, no restava obligada a la consecució d'un resultat. En segon terme, encara que es tractés d'un contracte d'obra, considera la part apel·lant que s'ha complert amb l'obligació de consecució d'un resultat. Aquesta asseveració es sustenta en el fet que els problemes no eren de percepció de les cadenes que es rebien via satèl·lit, sinó de les analògiques. Cita com a recolzament de la seva tesi l'informe del Sr. G. i l'informe efectuat a instància de la part actora (doc. Núm. 20 de la demanda). Afegeix que el problema de la incorrecta percepció de les cadenes analògiques no és imputable al defenent, ja que no s'ha acreditat el nexa causal entre la seva instal·lació i la deficient percepció de les esmentades cadenes. Per tant, degut a que les queixes apareixen al cap d'un any de la instal·lació de l'antena parabòlica i que coincideix amb la introducció en el Principat de tres nous canals de televisió, el defecte és imputable al material inicialment instal·lat que ha esdevingut obsolet. En darrer lloc, considera que si es rebutja el recurs d'apel·lació,

seguiran els problemes de percepció de les cadenes analògiques, ja que es deu al material inicial i que esdevé difícil executar la sentència perquè el material és molt abundant i es dubta que tots els veïns permetin l'accés als seus habitatges, a la vegada que no és ajustada la condemna a l'abonament de 6.088,25 € per quant l'antena parabòlica no és comerciable i els veïns han gaudit de les cadenes via satèl·lit.

II.- De la prova practicada a les actuacions es desprèn que el Sr. Ricart P., titular de l'empresa TELECOM ELECTRÒNICA va presentar un pressupost per un import de 810.000 ptes, relatiu a la instal·lació de les antenes parabòliques, cablejat, connectors, unitats central i distribuïdor, així com els receptors per habitatge, per a poder percebre els canals via satèl·lit. Aquest pressupost fou acceptat per la Comunitat de propietaris agent i es va procedir a la seva instal·lació. Un cop instal·lada, sorgiren discrepàncies entre la Comunitat de propietaris, que considera que la part agent no ha complert amb la seva obligació i reclama la devolució d'allò que ha pagat, i la part defenent que considera que la causa de les queixes deriva de la instal·lació primigènica, que esdevé insuficient i obsoleta per a l'oferta actual de canals analògics.

Centrat el tema amb aquestes coordenades, el primer motiu del recurrent estableix que el contracte en virtut del qual es subministra el material descrit en el pressupost i es procedeix a muntar el mateix ha de ser qualificat com un contracte de compra-venda i no d'obra, ja que el valor del material és molt superior a la instal·lació, per la qual cosa, a diferència del criteri mantingut per l'Honorable Batlle, no s'ha assumit per la part defenent cap obligació de resultat, sinó que s'ha complert amb allò pactat, consistent en la venda i col·locació del material. Aquest primer motiu d'apel·lació deu ésser refusat, en atenció als arguments següents. En primer terme, s'ha d'assenyalar que, front a l'automaticitat del criteri romà (I,3,21,14 i Digest 18,1,20), segons la qual quan s'aportava material i treball es tractava d'un contracte de compra-venda, mentre que esdevenia un contracte d'obra en aquells casos on el contractista aportava el seu treball, posant el dominus operis el material, els supòsits on en virtut d'una relació contractual s'aporta material i treball el criteri o paràmetre essencial per a determinar si ens trobem o no davant d'un contracte d'obra o de compra-venda ha de ser, en primer lloc, la voluntat comuna de les parts i, a manca d'aquesta haurà de jugar un paper preponderant el valor i percentatge de l'activitat respecte del lliurament del bé adquirit (cfr. STSJA de 14-5-1998). Si es traslladen aquestes reflexions a la hipòtesi que aquí es decideix,

s'escau confirmar el criteri establert per l'Honorable Batlle de considerar que la relació que vincula a les parts deriva d'un contracte d'obra. I aquesta conclusió es pot assolir des de l'aprehensió de la finalitat que les parts persegueixen amb la relació establerta i des de l'anàlisi de la conducta de les parts litigants. En efecte, la finalitat del contracte pel qual la part defenent s'obligava a canvi d'un preu al subministre i instal·lació d'antenes parabòliques i demés material (distribuïdors, connectors, cables, etc.) a favor de la Comunitat de propietaris no s'aconseguia amb la col·locació del material adquirit a l'edifici, sinó que la finalitat cercada no es limitava a aquest desplegament d'una activitat, tota vegada que calia a més de la col·locació del material que s'assolís un determinat resultat, com era que els membres de la Comunitat de propietaris poguessin gaudir de la percepció, a través del material adquirit i instal·lat, de diverses cadenes via satèl·lit. I, des d'aquesta perspectiva, restava clar que la voluntat comuna no es limitava a un desplegament d'activitat conforme a una diligència pròpia de l'activitat a la qual es dedicava el defenent (diligència quam in suis), sinó que calia la consecució d'un resultat: la percepció de diferents canals via satèl·lit. I encara més. Aquesta conclusió envers el resultat es desprèn també de la pròpia activitat posterior de les parts a la perfecció de la relació contractual. Així, no solament la Comunitat de propietaris es va dirigir en diverses ocasions a la part defenent per què procedís a la correcta instal·lació del material o solucionés aquells problemes que impedièn gaudir de les cadenes que es podien rebre a través dels diferents satèl·lits, sinó que també el propi defenent es va comprometre amb la Comunitat, i així consta a les actuacions, a portar a terme aquelles actuacions necessàries per a permetre la visualització de les esmentades cadenes. Prestació que, difícilment, hagués desenvolupat sense càrrec, si el contracte que el vinculava amb la part agent el comprometés només a la prestació d'una activitat i no d'un resultat.

III.- El segon motiu d'apel·lació esgrimit per la part recurrent s'orienta a combatre la sentència d'instància pel cas que es convingui que la relació que lligava a les parts devia ésser qualificada com de contracte d'obra. I, en aquesta línia d'idees, considerava que el resultat s'havia aconseguit per la seva part, ja que el problema es presentava, com resulta de les proves pericials, en la percepció de les cadenes analògiques i no de la via satèl·lit i que aquest fet no esdevenia imputable a la seva feina, sinó a la introducció al Principat de tres noves cadenes i a l'obsolescència del material inicialment instal·lat a l'edifici.

Si s'analitza la prova practicada en la instància es pot concloure que de les diferents actes de la Junta General s'observa el descontent per la instal·lació realitzada per la part defenent (folis 31 a 34) i que el Lletrat de la Comunitat es va dirigir en diverses ocasions (folis 77 a 80) reclamant l'arranjament de la instal·lació realitzada. També en l'informe que s'adjunta a la demanda (folis 47 i 48), a diferència del que manifesta el recurrent, s'assenyala que, encara que es van donar instruccions concretes sobre el nombre d'habitatges, els materials emprats no són adequats, per la qual cosa no ha funcionat mai de forma correcta la instal·lació. Així mateix, de les proves testificals i de la confessió en judici resulta que el propi Sr. Ricart P. manifesta que (foli 93) va començar a instal·lar l'antena parabòlica l'any 1997, que va rebre les queixes de la Comunitat, a través de la carta del seu Lletrat i, després de contactar amb ell i efectuar una visita a l'obra, es va comprometre a finalitzar bé els treballs i reconeix que existien problemes de cablatge i que la majoria de veïns no veuen bé els canals via satèl·lit. Quant a les proves testificals, s'ha de dir que els testimonis Srs. C.H., G.L. i Sra. Z. reconeixen que abans de la instal·lació de la parabòlica es veien adequadament els canals terrestres, però que després els canals via satèl·lit no es veien correctament (cfr. folis 101, 95 i 100).

Per consegüent, de la prova abans esmentada es conclou, com reconeix el propi defenent, que la instal·lació presentava problemes que impedién percebre els canals via satèl·lit de forma correcta i admet que va portar a terme actuacions per a intentar arranjar els problemes. Des d'aquest punt de vista, es fa difícil poder compartir l'afirmació de la part apel·lant que es va aconseguir el resultat que es cercava amb l'esmentat contracte d'obra, ja que el resultat del material probatori abunda en la solució oposada. Front a aquestes consideracions, sustenta el defenent que no s'ha acreditat el nexa causal entre la seva actuació i la manca de percepció de les cadenes analògiques. Però, oblida la part apel·lant que acreditada la manca de resultat, al tractar-se d'un contracte d'obra ens situem en una hipòtesi d'incompliment absolut o total i que, en tot cas, correspon la càrrega de la prova a l'apel·lant que la no percepció dels canals via satèl·lit esdevé imputable a una altra causa. I aquesta darrera al·legació, segons la qual els defectes es justifiquen per una mancança del material inicialment instal·lat per l'anterior empresa que va portar a terme la instal·lació de televisió terrestre tampoc pot reeixir, fonamentalment, per dos ordres de raons.

La primera perquè de l'anàlisi de la prova no s'extreu que la mancança del material inicialment instal·lat justifiqui la no percepció dels canals analògics

o terrestres. En efecte, encara que s'ha afirmat que la introducció de tres canals nous al Principat pot fer baixar la potència del cable instal·lat (foli 94, testifical del Sr. L.), fet que es nega per part del Servei de Telecomunicacions d'Andorra (foli 109), no es pot derivar de la prova practicada que s'hagi provat que sigui únicament el material inicial el que hagi ocasionat la inadequada instal·lació de la recepció de canals via satèl·lit, ja que de les pericials practicades s'obtenen conclusions diverses i oposades. I, la segona, perquè encara que s'admetés, en línia d'hipòtesi amb el recurrent, que el cable era el causant de la inadequada recepció, el cert és que la Comunitat de Propietaris va informar al defenent del nombre d'habitatges i la diligència en el desplegament de la seva activitat li exigia portar a terme una instal·lació que permetés la recepció dels canals via satèl·lit i, si això no es podia fer en condicions adequades pel cable existent, aquest extrem s'havia de comunicar a la Comunitat de propietaris abans de procedir a realitzar els treballs pactats.

Dels anteriors raonaments, s'ha de concloure el rebuig d'aquest motiu d'apel·lació.

IV.- El darrer motiu d'apel·lació que empra la part defenent per alçar-se contra la sentència dictada a la instància consisteix en asseverar que si el recurs d'apel·lació es desestima persistiran els problemes respecte de les cadenes analògiques. Pel que fa a aquesta qüestió, es oportú indicar que els testimonis abans esmentats i el Sr. L. manifesten que abans de la instal·lació les cadenes analògiques es rebien adequadament i que no havien existit queixes per la Comunitat en el sentit indicat. Però, en tot cas, la percepció o no de les cadenes analògiques resta fora de l'àmbit del present plet, on la Comunitat de propietaris exigeix la devolució del preu abonat per la instal·lació d'un sistema de percepció de canals via satèl·lit i aquest és el resultat que, malgrat l'activitat del defenent, no s'ha aconseguit. Per tant, correspon a aquest deixar les coses en l'estat anterior a com es trobaven a la seva intervenció, perquè aquesta no ha aconseguit el resultat cercat per la Comunitat i pel qual es va perfeccionar un contracte d'obra.

Així mateix, manifesta que la sentència serà de difícil execució perquè el material és molt abundant i es dubta que els veïns permetin l'accés als seus habitatges. Quant a aquest extrem, s'ha de posar de manifest que es tracta en tot cas d'una qüestió que es pot originar en la fase d'execució de sentència, però que la sentència s'ha d'executar conforme als seus pronunciaments i si en aquesta s'ordena la retirada del material i la Comunitat de propietaris és la creditora de la devolució de la quantitat

que s'assenyala en la decisió de la sentència, també és deutora i resta obligada a col·laborar perquè el defenent pugui procedir a la retirada del seu material. I, per últim, respecte a l'al·legació que la condemna a l'abonament de 6.088,25 € no és ajustada perquè la parabòlica ja no és comerciable, al no existir mercat de segona mà, i que els veïns han pogut gaudir de les cadenes via satèl·lit, s'ha de dir que la resolució del contracte d'obra és imputable a la part defenent, per la qual cosa no pot ara manifestar que el material és obsolet i que no el pot comercialitzar, ja que aquestes conseqüències es deuen a la mancança del resultat promès i perquè l'al·legació que els veïns fins ara han gaudit dels canals via satèl·lit no sols és contradiu amb la prova practicada sinó amb la decisió d'instància i d'aquesta Sala que constata la manca de resultat, i consegüent insatisfacció de la Comunitat de propietaris, al no percebre els canals satèl·lits pels quals van perfeccionar el contracte d'obra tantes vegades al·ludit.

V.- El rebuig de tots els motius d'apel·lació comporta també la desestimació total del recurs interposat, que es tradueix en la imposició al recurrent de les costes d'aquesta instància (Codi 7,51,5).

Atesa la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

Desestimem el recurs d'apel·lació formulat per la representació processal del Sr. Antoni R.P., titular del negoci TELECOM ELECTRÒNICA contra la sentència dictada, en data 27-9-2002, per l'Honorable Batlle constituït en Tribunal unipersonal i confirmem en la seva integritat la seva part dispositiva. Procedeix imposar a la part recurrent les costes d'aquesta segona instància.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-